

הדרוזים :

הדרוזים נקראים גם "בנו מערוף" (بنو معروف) ו"אלמווחדון" (الموحدون - "בני אמונת הייחוד" כלומר, המונותאיסטים).

הדת הדרוזית נוסדה בראשית המאה ה-11 בימיו של הח'ליף הפאטמי אלחאכם באמר אללה ששלט במצרים בין השנים 996-1021 .

בשנת 1017 (408 הגרית) החלה ההטפה לייחוד האל (דעות אל תווחיד) ובשנת 1043 היא פסקה ונסגר השער בפני הצטרפות למאמינים חדשים .

דרוזי מי שנולד לשני הורים דרוזים ומכאן הדת אוסרת נישואי תערובת .

הדת הדרוזית הינה דת פילוסופית סודית ומפרשת דברי האל בפרשנות משלה ושמורה לאנשי הדת בלבד . אנשי הדת נקראים (עוקאל) ניתן לזהותם בלבושם המסורתי והמצנפת הלבנה , מגולחי ראש ומגדלי שפם לעומת החילוניים הנקראים (ג'והאל) .

הנשים הדרוזיות הדתיות מאופיינות בלבוש ארוך וצנוע המסתיר את כל הגוף ומטפחת לבנה גדולה על ראשה .

הדרוזים מייחסים חשיבות רבה לשמירה על 7 מצוות יסוד ואלו הן :

1. דיבור האמת :

הדרוזי מחויב להיות כן בדיבורו, נאמן להבטחתו, שומר סוד, נמנע מרכילות ונעים שיחה.

2. שמירה על האחים לאמונה :

הדרוזי מחויב לשמור על אחיו לאמונה, לכוונו לדרך הישר, להגן על רכושו ולשמור על כבודו.

3. הימנעות מעבודת אלילים ונביאי שקר :

הדרוזים מאמינים בנביאים והשליחים שקדמו להפצת הדת ואוסרת על עבודת אלילים ומזהירה מנביאי שקר .

4. התנערות מן השטן וממעשי רשע :

5. ייחוד האל : הדרוזים מאמינים באל אחד בורא עולם .

6. הכניעה לרצון האל :

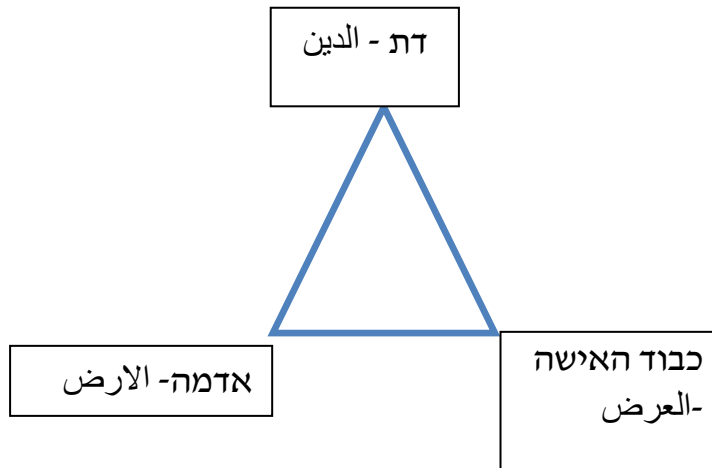
על הדרוזי להשלים באופן מוחלט עם הגזירות הנסותרות והנגלות של האל.

7. האמונה בגורל :

על הדרוזי לקבל רצון האל ולברך גם על הרעה כשם שמברכים על הטובה.

יסודות האמונה הדרוזית :

האמונה הדרוזית מבוססת על 3 יסודות : דת (الدين) , אדמה (الارض) , כבוד האישה (العرض) .

עיקרי האיסורים :

הדת הדרוזית מטיפה לחיי סגפנות , כבוד האדם וחירותו ואוסרת איסור חמור על : רצח , התאבדות , ניאוף , נישואי תערובת , פוליגמיה (ריבוי נשים) והחזרת גרושה . כמו כן הדת אוסרת שתיית אלכוהול , סמים , עישון , הימורים ואכילת בשר חזיר .

הדגל הדרוזי :

הדגל מסמל חמשת מפיצי הדת הדרוזית העיקריים , אשר כל מפיץ דת וקבוצתו אמצו להם צבע מחמשת צבעי היסוד בטבע .

צורות שונות לדגל :

בית התפילה : ח'לוה (חלוה)

פירוש ח'לוה " התבודדות " , בכל כפר קיים לפחות בית תפילה (ח'לוה) אחד לפחות

(בהתאם לגודל הכפר) הבנוי מבניין פשוט ללא כל אמצעי קישוט עם ריהוט מנמלי וצנוע. בח'לוה שני אולמות תפילה נפרדים וצמודים ללא קשר עין אחד לגברים והשני לנשים .

לכל ח'לוה יש **סאייס** (سايس) הממונה עליה ואחראי על הנושא הדתי , חברתי וארגוני .

בית התפילה משמש גם ללימודי דת וערכים דרוזיים . **ח'לואת אלביאדה** (خلوات البيضاء) הנמצא מדרום לעיר חצביא בדרום לבנון נחשב למרכז הדתי החשוב ביותר לדרוזים במזרח התיכון ומהווה המקום המרכזי ללימודי הדת הדרוזית ופוקדים אותו מכל המדינות .

העדה הדרוזית

הדרוזים מונים כ- 2 מיליון מאמינים ועיקר ההתיישבות באזור המזרח התיכון , ישראל , סוריה, לבנון וירדן וקיימות קהילות דרוזיות גדולות באמריקה הצפונית , הדרומית וקנדה שהיגרו ממדינות המזרח התיכון .

הדרוזים בישראל :

ראשיתה של ההתיישבות הדרוזית בישראל החל מהפצת הדת במאה ה-11, אולם התבססות היישוב הדרוזי חלה בעת שלטונם של הדרוזים בלבנון וצפון ארץ ישראל (במאות ה-15 ו-16), ובייחוד בתקופתו של האמיר פחר א-דין אלמעני השני.

הדרוזים בישראל מונים כ- 141 אלף תושבים (על פי נתוני למ"ס נכון ל סוף 2017), 1.6% מסך כל אוכלוסיית ישראל ומתגוררים ב- 22 כפרים ועיר אחת שפרעם.

הישובים נמצאים בארבעה ריכוזים עיקריים כולם בצפון הארץ

א. הכרמל – דלית אל כרמל , עוספיה .

ב. גליל תחתון – שפרעם, מג'אר , ראמה , סאגור .

ג. גליל עליון – בית ג'ן , יאנוח , ג'ת , כסרא , ירכא , ג'ולס , עין אל אסד , פקיעין , חורפיש , כפר סמיע , אבו סנאן , כפר יאסיף .

ד. רמת הגולן – מגדל שמש , בוקעתא , מסעדה ועין קיניה .

מנהיגות דתית וקשר עם המדינה :

השיח' אמין טריף ז"ל (שנות כהונה 1928-1993) היה למנהיג הרוחני הדתי של העדה הדרוזית בישראל ובמזרח התיכון בכלל . דאג לענייני העדה הדרוזית מול המנדט הבריטי והצליח לשמור על מעמדה המיוחד והניטרלי של העדה בימי המרד הערבי 1936-1939 וכן באירועים להכרזת העצמאות ובמלחמת העצמאות ולאחר מכן חיזק וקידם את הקשר מול השלטונות במדינת ישראל ובשנת 1956 הביא להכרת מדינת ישראל בעדה הדרוזית כעדה דתית עצמאית והחל משנת 1962 קבלת עצמאות שיפוטית בבתי הדין הדרוזיים והיה לנשיא בית הדין הדרוזי הראשון ולאורך כל שנות כהונתו דאג לייסד, לבנות ולפתח את המקומות הקדושים לעדה .

שיח' מופק טריף

המנהיג הרוחני לעדה הדרוזית

נשיא המועצה הדתית הדרוזית העליונה

שיח' אמין טריף ז"ל

המנהיג הרוחני לעדה הדרוזית

1898-1993

פרס ישראל :

בשנת 1990- זכה השיח' אמין טריף ז"ל בפרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה ונכתב בה :

"... - על מנהיגותו הרוחנית המופלאה, הנבונה, היוצרת, והבונה, המתמשכת למעלה משישים שנה, שבהן גיבש עדה שבניה ממשיכים הלכה למעשה תפיסת עולם ודרך חיים שעליהם גאוות בני העדה, החברה העם והמדינה.

- על היותו מופת ודוגמה אישית לבני עדתו ולחברה הישראלית כולה, הן בתפיסת עולמו

רווית ערכי מוסר אנושיים עליוניים, והן בסגנון חשיבתו ועשייתו, אם בימי רגיעה ואם בימי חירום.

- על תרומתו היוצאת דופן לחינוך בני העדה על עקרונות האמונה הדרוזית, על ערכי ההבנה

ההדדית, אהבת השלום, פתרון בעיות בדרכי נועם, דו-שיח והשתכנעות, ועל החינוך לכבוד

הדדי בין בני העדה הדרוזית לבין החברה והמדינה.

- על ברית הדמים שנכרתה בתקופת הנהגתו הרוחנית בין בני העדה הדרוזית לבין המדינה,

ברית שהגיעה לשיאה ב-1956, כשנקבע גיוס חובה לבני העדה הדרוזית בישראל, שתאמה הן

את תפיסת העולם הדרוזי והן את פתרון שוויון הזכויות והתביעות בין אזרחי ישראל".

השיח' טריף קיים קשרים עמוקים עם ממשלות ישראל, ובמסע ההלוויה שלו השתתפו

מאות אלפים, וביניהם אישי ציבור רבים.

ב 2.10.1993 נפטר המנהיג הרוחני לעדה הדרוזית ומונה במקומו נכדו שיח' מופק טריף ומאז הוא משמש כמנהיגה הרוחני, נשיא המועצה הדרוזית העליונה וקאדי בית הדין לערעורים וממשיך בדרכו של סבו המנוח שיח' אמין טריף ז"ל .

המועצה הדתית הדרוזית העליונה :

המועצה נבחרת לתקופת כהונה של 5 שנים ופועלת על פי תקנות ארגון העדה הדרוזית משנת 1995 ומונה 75 חברים הכוללים סאיסים של בתי התפילה ונציגים מכל הישובים הדרוזיים ובראשה עומד כבוד השיח' מופק טריף המנהיג הרוחני של העדה ועיקרי אחריותה :

- טיפול בכל נושא דתי .
- ייצוג העדה הדרוזית בנושאי דת בפני רשויות המדינה ומוסדותיה המוסמכים .
- קיום הרצאות ופעילות הדרכה ופעילות דתית .
- פיתוח וניהול של מקומות קדושים , הקמת מוסדות דת , מבני דת ומבנים קהילתיים בעלי אופי דתי .

בתי הדין הדרוזיים –

העדה הדרוזית זכתה לעצמאות שיפוטית בשנת 1962 ובנובמבר 1963 נוסד לראשונה בית דין דרוזי ובית הדין הדרוזי לערעורים בעיר חיפה ובאוקטובר 1988 הועברו לעיר עכו והם דנים בענייני המעמד האישי .

בית הדין מורכב משתי ערכאות , ערכאה ראשונה שלושה קאדים וערכאה שנייה (בית דין לערעורים) מורכב משלושה קאדים .

בתי הדין נותנים מענה לכל הדרוזים כולל ביישובי רמת הגולן ומטפלים בנושא האישות של בני העדה הדרוזית בלבד ובין הנושאים בהם עוסקים בתי הדין :

- נישואין
- גירושין
- מרידה וציות (טاعة طاعة)
- מזונות
- החזקת ילדים
- מינוי אפוטרופוס
- רישום צוואה בחיים
- קיום צוואות
- צווי ירושה
- מינוי עורכי נישואין
- מינוי אחראי הקדש
- צווי עיכוב יציאה מהארץ

הדרוזים בצה"ל :

שירות הדרוזים בצה"ל ותרומתם לביטחון המדינה היו לשם דבר, תחילה נעשה השירות בהתנדבות והחל משנת 1956 חל חוק שרות חובה והדרוזים לקחו חלק במלחמות ישראל.

עד תחילת שנות השבעים שרתו הדרוזים בעיקר במסגרת יחידת המיעוטים, אך מאוחר יותר שולבו ביחידות אחרות, נכון להיום החיילים הדרוזים משולבים בכל יחידות צה"ל, רוב המתגייסים מתנדבים לשרת ביחידות קרביות.

ישנם מספר קצינים דרוזיים אשר הגיעו לדרגות בכירות בצה"ל ובמשטרה ומילאו תפקידים רמי דרג.

המקומות הקדושים לדרוזים :

לדרוזים בישראל קיימים הרבה מקומות קדושים הנחלקים ל – 3 קבוצות :

א. מקומות קדושים הקשורים לנביאים.

ב. מקומות קדושים הקשורים במפיצי הדת הדרוזית (משאיך אל דעה).

ג. מקומות קדושים הקשורים בצדיקים ובדמויות מופת.

כל המקומות הקדושים פתוחים לביקור בפני כל העדות ובהתאם לכללי ההתנהגות של הממונים בכל אתר, המקומות הקדושים ביותר :

קבר הנבי שועיב – יתרו (מקאם אלנבי שועיב עה"ש) המקום הקדוש ביותר לדרוזים בעולם

נבי שועיב הוא הראשון והחשוב מבין הנביאים והוא " יתרו " מהמסורת היהודית כהן מדיין מתקופת משה רבנו, הדריכו בענייני חוק ומשפט והציע לו לבנות מבנה הירארכי : (שמות יח) :

" וְאַתָּה תִּחְיֶה מִכָּל הָעָם אֲנֹשִׁי חֵיל יִרְאֵי אֱלֹהִים אֲנֹשִׁי אָמֵת שְׁנְאֵי בָצַע וְשִׁמְתָּ עֲלֵהֶם שְׂרֵי אֱלֹפִים שְׂרֵי מֵאוֹת שְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשְׂרֵי עֶשְׂרֹת :

כב. וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת וְהָיָה כָּל הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלַיְךָ וְכָל הַדָּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְּטוּ הֵם וְהַקָּל מֵעֲלֶיךָ וְנִשְׂאוּ אֹתָךְ :

קבר נבי שועיב : נמצא בחטיין (קרוב לטבריה), במבנה המרכזי נמצא הקבר ובצמוד אליו גומחה וברצפתו אבן ובה מגרעת בצורת כף רגל.

המקום מהווה אתר עלייה לרגל במשך כל ימות השנה לעדה הדרוזית.

בכל שנה ב- 25 אפריל העדה הדרוזית חוגגת את חג נבי שועיב תאריך זה נקבע מאז 25.4.1885 אשר התקיים טכס חנוכה לבניין חדש ובהשתתפות מנהיגים ושיחים דרוזים מישראל, סוריה ולבנון ויום זה נקבע כחג רשמי והחגיגות בעלות אופי דתי.

מקאם אלנבי אלח'דר עה"ש במרכז כפר יאסיף

בארץ ישנם עשרות מקומות הקשורים בדמותו של אלח'דר שהוא אחד מחמשת הנביאים הנעלים ביותר לעדה הדרוזית, המזוהה עם אליהו הנביא התנ"כי בעל הניסים והנפלאות שמתגלגל בנצרות בשם "איליא הנביא" או בשם מאר אליאס ובאסלאם בשם אלרג'ל אלסאלח – הצדיק.

על פי האמונה נקרא אלח'דר (ירוק) מקורו בעובדה שזכרו תמיד רענן או בכל מקום שישב בו נהפך להיות ירוק והחייה אותו.

מאז שנות השישים נקבע תאריך 25.1 כחג הרשמי של הנביא אלח'דר והחגיגות הם בעלי אופי דתי. נהוג ביום זה השתתפות נציגים מכל העדות החיים בכפר יאסיף לברך את העדה כאות לחיים משותפים במקום.

מקאם אלנבי יעפורי עה"ש - ליד הכפר מסעדה ברמת הגולן .

מקאם נבי יעפורי ע"ש נמצא בבקעת יעפורי כ- 600 מ' מצפון לבריכת רם . לפי המסורת הנביא אליעפורי שהוא אחד מחמשת הנביאים לעדה הדרוזית שהה באזור .

המבנה המקורי משנת 1840. לאחר כיבוש רמת הגולן ב 1967 שופץ והורחב .

בשנת 1968 השיח' אמין טריף ז"ל מנהיגה הרוחני של העדה הדרוזית קבע כי 25.8 מכל שנה מועד עלייה לרגל למקאם ובזה להביא לגיבוש העדה הדרוזית על ידי יצירת מפגשים בין הדרוזים מישראל והדרוזים מרמת הגולן .

מקאם נבי סבלאן עה"ש - בכפר חורפיש

אחד מנביאי הדרוזים אשר נמצא בהיררכית מייסדי מפיצי הדת הדרוזית . לפי המסורת הנביא סבלאן יצא ממצרים לחברון כדי לשכנע מאמינים חדשים בדת הייחוד ונתקל בהתנגדות חריפה ונאלץ לעזובה פנה לגליל והתיישב במערה על הר זבול מדרום לכפר חורפיש . במאה ה- 13 נבנה מבנה ומעליו 4 כיפות (قبة) מעל למערה כמספר אותיות השם אללה . את עיקר הבנייה והפיתוח נעשו החל משנות השבעים ועד היום .

העלייה לרגל למקאם הנבי סבלאן מתקיימת מידי שנה ב- 10.9 והיא בעלת אופי דתי .

חגים דרוזיים :

א. חג הקורבן :

חג הקורבן (עיד אלאדחא), המכונה חג הגדול (אל-עיד אל-כביר), הוא החג הדרוזי החשוב ביותר ומקורו בחג המוסלמי. אצל הדרוזים חג זה נקשר לניסיונו של אברהם אבינו להקריב את בנו למען האל וכאות להופעת המשיח באחרית הימים.

במהלך החג מצופה מהמאמינים לכפר על חטאים, לעשות טוב עם הזולת ולהשתדל לחזור בתשובה.

עשרת הימים לפני החג הינם ימים מיוחדים בחשיבותם הדתית ונקראים ימי אלעשר (أيام العشر).

החג נמשך ארבעה ימים ומתקיימים במהלכם טכסים דתיים ומנהגים חברתיים ומסורתיים של החג. הברכות המקובלות בימי החג " כל עאם ואנתום בכיר - כל عام وانتم بخير " או " כל סאנה ואנתום סאלמין – כל سنة وانتم سالمين " משמע שכל שנה יחזור החג ותהיו בריאים ושלמים .

הדרוזים חוגגים את החג יחד עם בני העדות המוסלמיות .

ב. חג הנביא שועיב – 25/4 מתקיימת העלייה השנתית לרגל – חופשה למשך 4 ימים .

ג. חג הנביא אלחדר – 25/1 מתקיימת העלייה השנתית לרגל - יום אחד .

ד. חג נביא סבלאן – 10/9 מתקיימת העלייה השנתית לרגל - יום אחד .

העלייה לרגל : הינה התכנסות בעיקר לבני העדה הדרוזית וקיום טכסים דתיים וקבלת פנים

לאורחי העדה מעדות אחרות הבאים לברכם בחג .